

Memo

Onderwerp

Aanbevelingen RIEC inzake bestuurlijke weerbaarheid en informatiepositie van de provincie Noord-Brabant

Het Regionaal Informatie en Expertise Centrum Zeeland West-Brabant en Oost-Brabant (hierna: het RIEC) en de provincie hebben samen een zogenaamde quickscan uitgevoerd. Met een quickscan wordt getracht een beeld op hoofdlijnen op te leveren van de bestuurlijke weerbaarheid en de informatiepositie van een organisatie. Het is geen diepgravend onderzoek maar biedt vooral een aanzet voor vervolgactiviteiten. Als onderdeel van de quickscan zijn door het RIEC twee awarenessbijeenkomsten georganiseerd voor ambtenaren van de provincie. Hierin was aandacht voor vragen als: wat betekent dat eigenlijk, een weerbare overheid zijn? Wat verstaan we nou precies onder ondermijnende criminaliteit? En wat is en wat doet het RIEC?

Vervolgens zijn er vijf groepsinterviews gehouden met ambtenaren uit verschillende onderdelen van de organisatie. De groepsinterviews zijn afgenomen door Hans van Haaren (strategisch adviseur bij het RIEC) en dr. Edward van der Torre. Van der Torre is lector Gebiedsgebonden Politie aan de Politieacademie en daarnaast zelfstandig onderzoeker bij LokaleZaken. Hij publiceert frequent boeken, rapporten en artikelen over veiligheidsvraagstukken en politiezorg. Van der Torre heeft veel criminologisch onderzoek verricht, met oog voor de betekenis daarvan voor het optreden van lokaal bestuur, politie en partners. Ten slotte heeft Loes Klaver, stagiaire bij het RIEC en student Veiligheidswetenschappen aan de Universiteit van Antwerpen, meegewerkt aan de quickscan. Ze voerde onder andere een bronnenonderzoek uit.

Op basis van bestudering van provinciale bronnen en de hiervoor genoemde groepsinterviews, zijn Van Haaren, Van der Torre en Klaver met een aantal aanbevelingen gekomen om de informatiepositie en de bestuurlijke weerbaarheid van de provincie tegen ondermijning te verbeteren. De aanbevelingen beogen een beweging in gang te zetten die zorgt voor continue versterking van de aanpak van ondermijning: door én in de provincie. Deze aanbevelingen zijn de volgende:

1. Organiseer trainingen voor het provinciebestuur, voor Provinciale Staten, voor ambtenaren bij provincie en omgevingsdiensten (top en uitvoerders, tot aan ambtenaren die letterlijk met hun voeten in de klei staan) over ondermijnende criminaliteit. Deze trainingen dienen in te worden gebed in andere maatregelen/aanbevelingen, omdat ze anders niet beklijven. Dit levert alles bij elkaar een interessant en belangrijk overzicht op ten behoeve van een soort 'interne ondermijningsagenda' voor de provincie" en de werkwijze die voor de aanpak nodig is.

Datum

3 juli 2018

Documentnummer

C2222031/4368298

Aan

Provinciale Staten

van

N.E. (Nathan) Gradisen

Telefoon

(073) 681 25 41

Email

ngradisen@brabant.nl

2. Bij de provincie Noord-Brabant dient er een loketfunctie (meld- informatiepunt) te worden ingericht waar respondenten signalen over ondermijning af kunnen geven, desnoods anoniem (maar dit heeft niet de voorkeur omdat een veilige werkomgeving dit niet nodig heeft).
3. Om het loket goed bekend te laten raken bij ambtenaren, raden we aan om zelf een beperkt intern ondermijningsbeeld te maken: signalen over ondermijning verzamelen bij respondenten, gevolgd door enkele groepsinterviews. Dit mondt uit in concrete signalen, maar het zal ook leiden tot beleidsvoorstellen om 'criminele kansen' te verminderen.
4. Vorm de Bibob-eenheid om tot een team ondermijning, zodat er niet alleen 'aan de voorkant' onderzoek wordt gedaan, maar ook naar aanleiding van andere signalen. Breng het loket onder bij het team ondermijning. De formatie van het team ondermijning zou moeten bestaan uit het Bibob-team, aangevuld met tenminste één OOV-ambtenaar (kabinet). Geef het team ondermijning een organisatorische en fysieke plaats dicht bij de CvdK.
5. Zorg voor uitbreiding en versterkte coördinatie van de Bibob-activiteiten van de Provincie. Zorg dat dit wordt ingebed in een strategische boodschap, zowel intern als extern: de provincie is alert op ondermijning en zaken doen met de provincie is riskant voor criminelen. Het vergt veel inspanningen – langs de genoemde paden – om deze boodschap te laten neerdalen in de kringen van georganiseerde criminelen.
6. Inventariseer de consequenties van de (nieuwe) Omgevingswet voor de werklust van de omgevingsdiensten. Betrek daarbij een analyse van de huidige knelpunten bij het uitoefenen van de VTH-functie in Noord-Brabant, hetgeen deels het product is van moedwillige beperkte handhaving door een categorie gemeenten.
7. Inventariseer in heel Noord-Brabant de stand van zaken wat betreft 'krimp en overschotten' van recreatieparken, bedrijventerreinen en agrarisch vastgoed. Dit kan als ambtelijke activiteit binnen het kader van een weerbare overheid in het buitengebied en vormt de vervolgaanpak van het in 2017 verschenen rapport 'Ondertussen in het buitengebied'. Op zich is dit al nuttig, want dergelijke overzichten leggen een basis voor een bestuurlijke aanpak van ondermijningsrisico's. Het kan ook of mede in de vorm van een praktijkgericht onderzoek. Maak met zo'n onderzoek de aanpak van ondermijnende criminaliteit een integraal onderdeel van het zogenoemde krimpbeleid. Misdaadbestrijding en stimulerende maatregelen in het kader van krimpbeleid zijn een Siamese tweeling: het één kan niet zonder het ander.

Datum

3 juli 2018

Documentnummer

C2222031/4368298

8. De uitoefening van de Veilige Publieke Taak vraagt om meer structurele aandacht dan nu het geval is. De kans is groot, dat ambtenaren die met de buitenwereld omgaan, risico's lopen die nog niet worden onderkend. Verbetering van het huidig personeelsbeleid biedt hiervoor een oplossing. Wanneer het gaat om integriteit zijn er verbeterpunten op het vlak van screening, moresprudentie¹ rond bestuurlijke besluitvorming en het (on)toegankelijk zijn van vertrouwelijke informatie.

Datum

3 juli 2018

Documentnummer

C2222031/4368298

9. Formuleer een doelstelling (en zet dit om in beleid en uitvoering) die is gericht op de gestructureerde, gecentraliseerde en geregisseerde ontsluiting en visualisatie van provinciale gegevens. Richt hiervoor een veiligheidsinformatieknooppunt in. Nodig zijn afspraken over samenwerking tussen afdelingen en informatiestromen, goede datasets en uitwisseling. Hiermee is duiding, analyse en interpretatie mogelijk ter ondersteuning van handelingsperspectieven voor het uitvoeren van eigen wettelijke taken in het kader van veiligheid, het voorkomen van misbruik van faciliteiten en bescherming van de bestuurlijke integriteit. Het verschaft de provincie tevens een steviger positie in de integrale aanpak van ondermijning met partners op casusniveau.

¹ Het hanteren van een kundige en zorgvuldige manier van handelen, vanuit de juiste wil en motivatie.